

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokuma Yazma Öğretim Programında Yapılan Değişikliklere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Primary School Teachers' Opinions on the Changes Made in the Literacy Instruction Curriculum within the Scope of the Türkiye Century Maarif Model

ÖZET

Türkçe dersinin en önemli yetkinliklerinden biri olan ve okuma-yazma öğretmeyi amaçlayan temel okuma-yazma eğitimi, öğrencinin yazılı dilin işaretlerini sesli olarak okuyabildiği, anlam çıkarabildiği ve duygu, düşünce ve gözlemlerini yazılı olarak ifade edebildiği süreç olarak ifade edilmektedir. Temel eğitimin ilk aşamasında yer alan okuma-yazma öğretimi, erken çocukluk döneminde başlayan dil becerilerine okuma ve yazma yeteneklerinin eklenmesini sağlayan bir süreçtir. Bu süreç, aile ve okulun iş birliği içinde yürütülen dil eğitimi olarak tanımlanmaktadır. İlkokuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin başarılı olabilmesinde programın büyük bir rolü bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı Maarif Modeli İlkokuma Yazma Öğretim Programı'nda yapılan değişikliklerin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan betimsel model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda görev yapan 30 ilkokul sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formuna sınıf öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplardan elde edilmiştir. Araştırmanın amacına uygun bir şekilde araştırmacı tarafından 5 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun hazırlanmasında uzman görüşünden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiş ve veri analizinde istatistiksel işlemlerden yüzde kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin %83'ü programın henüz yeterli iyileştirmeleri sağlamadığını, %67'si harf gruplarında yapılan değişikliklerin başarılı olduğunu, %87'si harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olmadığını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, İlkokuma Yazma Öğretimi, Maarif Modeli, Sınıf Öğretmeni

ABSTRACT

One of the most significant competencies of the Turkish language course is the teaching of reading and writing, which is referred to as basic literacy education. This process involves the student's ability to read aloud written symbols, derive meaning from texts, and express emotions, thoughts, and observations in written form. As a component of early primary education, the teaching of reading and writing adds literacy skills to the language abilities that begin to develop during early childhood. This process is defined as a language education carried out in cooperation between the family and the school. The success of students in the initial literacy instruction process is largely influenced by the structure and content of the educational program. The aim of this research is to examine primary teachers' views on the changes made in the Initial Literacy Teaching Program within the Maarif Model. A descriptive model, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group consists of 30 primary school primary teachers working in schools affiliated with the Ministry of National Education during the 2024-2025 academic year. The study group was determined using a convenience sampling method. The data were obtained from the responses given by primary teachers to a semi-structured interview form. A semi-structured interview form consisting of five items was prepared by the researcher in line with the purpose of the study, and expert opinions were utilized in its development. The data obtained from the research were analyzed using content analysis, and percentages were used as part of the statistical analysis. As a result of the research, 83% of the primary teachers stated that the program has not yet achieved sufficient improvements, 67% found the changes made in letter groups to be successful, and 87% stated that the changes made in the shapes of letters were not appropriate.

Keywords: Reading, Initial Literacy Teaching, Maarif Model, Primary Teacher

GİRİŞ

Okuma sadece yazılı metinleri anlamak değildir. Çünkü bazen resimler ya da grafikler de metin olarak ifade edilebilir. Literatürdeki tanımlara incelendiğinde okumanın tanımlanmaya çalışılmıştır. Yılmaz'a göre okuma (2014) ön bilgilerini kullanarak duyu organlarımız vasıtasıyla algılanan sembollerin, zihinsel işleme

Burak Büyükyonca¹
Muammer Yılmaz²

How to Cite This Article
Büyükyonca, B. & Yılmaz, M. (2025). "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokuma Yazma Öğretim Programında Yapılan Değişikliklere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 11(6): 819-828. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17768830>

Arrival: 25 April 2025
Published: 30 November 2025

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Sınıf Öğretmeni, Zonguldak, Türkiye

² Doç. Dr. Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

tabi tutulması neticesinde metinlerden edinilen anlam kurma sürecidir. Haris ve Sipay (1990) okumayı “yazılı işaretlerin anlamlı bir şekilde tahlil edilmesi”, Binbaşıoğlu (2004) “yazılı simgelerin zihinde anlama dönüştürülmesi”, Oğuzkan, (1987) “Bir yazıyı kelimeleri, noktalama işaretleri, başlığı, cümleleri ve yazıda bulunan diğer her türlü öğeleriyle bakma, görme ve fark etme durumu” olarak tanımlamaktadırlar.

Okuma eylemi sonucunda okuyucu anlamı yakalamalıdır. Anlama olmadan yapılan okuma yalnızca seslendirmeden ibarettir (Yılmaz, 2019, s. 11).

Türkçe dersinin en önemli yetkinliklerinden biri olan ve okuma-yazma öğretmeyi amaçlayan temel okuma-yazma eğitimi, öğrencinin yazılı dilin işaretlerini sesli olarak okuyabildiği, anlam çıkarabildiği ve duygu, düşünce ve gözlemlerini yazılı olarak ifade edebildiği süreç olarak ifade edilmektedir.

Temel eğitimin ilk aşamasında yer alan okuma-yazma öğretimi, erken çocukluk döneminde başlayan dil becerilerine okuma ve yazma yeteneklerinin eklenmesini sağlayan bir süreçtir. Bu süreç, aile ve okulun iş birliği içinde yürütülen dil eğitimi olarak tanımlanmaktadır (Baş, 2006).

Heilman'a (1972) göre, temel okuma-yazma, bireyin bilişsel, duygusal, psikomotor, sosyal ve kültürel alanlarda gelişimini destekleyen çok yönlü bir süreçtir. Bu süreç, eğitim programlarının hedeflerini öğrencilere kazandırmada ve öğrenmeyi sağlamada en etkili araçlardan biri olarak kabul edilmektedir (Brooks& Brooks, 1999). İlkokuma yazma öğretiminin nihai amacı, okuma ve yazma yeterliliğini sağlayan çocuğun, aynı zamanda doğru, akıcı, hızlı yani bütünüyle etkili bir şekilde okuyabilmesi, okumanın keyfini alması ve fonksiyonel bir yazma becerisi geliştirmesidir (Çelenk, 2002).

Ferah'a göre (2001) çocuğun dil gelişimini destekleyen en önemli donanımlardan birisi ilkokuma-yazma eğitimidir. Dil yoluyla, bir topluma ait olan kültürel miras ve bu mirasın içinde barındırdığı her şey nesilden nesile aktarılır. Bu bağlamda, bireylerin öncelikle iyi bir ilkokuma yazma eğitimi almaları, yaşadığı toplumun kültürel değerlerini tanıması ve bu değerleri yaşatması için önemlidir.

Öğretim programı hazırlanırken hem ulusal hem de uluslararası literatür taranmış, yerel karar vericilerin gözlemleri ve önerileri değerlendirilmiş, öğretmenler, veliler, öğrenciler ve akademisyenler gibi eğitim-öğretim paydaşlarının görüşlerinin alınmış olması gerekmektedir. Bu doğrultuda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Öğretim Programları hazırlanmıştır.

Hazırlanan 2024 yılı Maarif Modeli İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programının amaçları şunlardır: Öğrencilerin;

- ✓ İlkokuma yazma becerilerini kazanmaları,
- ✓ Okuma yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri,
- ✓ Akademik ve sosyal yaşamını kolaylaştıracak nitelikte temel dil becerilerini edinmeleri,
- ✓ Dört temel dil becerisini(dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma) geliştirmeleri,
- ✓ Türkçeyi bilinçli, doğru, etkili ve üretken kullanarak dil bilinci ve zevkine ulaşmaları,
- ✓ Söz varlıklarını zenginleştirmeleri,
- ✓ Dil becerilerini değer, eğilim ve diğer beceriler bağlamında bütüncül olarak geliştirmeleri,
- ✓ Bilgi ve deneyimlerini işe koşarak dört temel dil becerisini geliştirmeleri,
- ✓ Bilginin kaynağını ve doğruluğunu sorgulayarak bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme ve kullanma becerisini geliştirmeleri,
- ✓ Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel ve sosyal değerleri içselleştirmeleri,
- ✓ Millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri,
- ✓ Türk, dünya kültür ve sanat eserleri aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmeleri ve benimsemeleri amaçlanmaktadır (MEB, 2024a, s.4).

Eğitim çok yönlü bir bütün olarak ele alınmalıdır. Eğitimin bir tarafı geçmişte kök salarken, diğer tarafı insanlığın geleceğine yeni ufuklar açar. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, millî ve manevi değerler ile maddi gelişimi en üst seviyeye taşımayı hedefleyen, felsefemize dayalı öğretim programları, öğrenci profili, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve beceriler çerçevesi gibi bileşenlerden oluşan bütüncül bir modeldir (MEB, 2024b).

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, İlkokul Türkçe Ders Programında yapılan değişiklikler şunlardır:

- ✓ Bu programda harf gruplarında değişiklikler yapılmıştır. 2019 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre 1.Grupta “e, l, a, k, i, n”, 2.Grupta “o, m, u, t, ü, y”, 3.Grupta “ö, r, ı, d, s, b”, 4.Grupta “z, ç, g, ş, c, p”, 5.Grupta h, v, ğ, f, j” harfleri kategorize olarak sunulmuştur (MEB, 2019, s12). 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ise 1.Grupta “a, n, e, t, i, l”, 2.Grupta “o, k, u, r, ı, m”, 3.Grupta “ü, s, ö, y, d, z”, 4.Grupta “ç, b, g, c, ş”, 5.Grupta “p, h, v, ğ, f, j” harfleri kategorize olarak sunulmuştur. Bu yapılan değişikliğe ilişkin “Harf gruplarının oluşturulmasında kolay sesletim, kullanım sıklığı, yazım kolaylığı, sözcük üretimi, harflerin sesleri ve formları dikkate alınmıştır (MEB, 2024a, s. 7).
- ✓ Programda yer verilen bir diğer değişiklik harflerin, rakamların formu ve yazım yönlerinde olmuştur (Ek 1., Ek2., Ek3).
- ✓ Programda harf gruplarının öğretimi için öngörülen süreler verilmiştir. Buna göre 1.Harf Grubu için 6 hafta, 2.Harf grubu için 4 hafta, 3.Harf Grubu için 2 hafta, 4.Harf Grubu için 2 hafta, 5.Harf Grubu için 2 hafta süreleri öngörülmüştür. Harf gruplarının oluşturulmasında, kolay telaffuz, kullanım sıklığı, yazma kolaylığı, kelime üretimi, harflerin ses özellikleri ve şekilleri göz önünde bulundurulmuştur (MEB, 2024a, s. 7).
- ✓ 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yeni öğrenilen bir harfin yazımı ilk olarak büyük, sonrasında küçük yazılırken, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda bu durum tam tersine çevrilmiş, ilk olarak küçük harfin yazımı daha sonrasında büyük harfin yazımı vurgulanmıştır.
- ✓ 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda harf grupları değiştiği için oluşturulabilen ilk hece de değişmiştir. Bu programa göre oluşturulan ilk hece “a+n=an” hecesidir.
- ✓ 2019 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk soru cümlesi oluşturulduğunda soru işareti kullanılırken, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ikinci harf grubu itibariyle soru işareti kullanılmaktadır.
- ✓ 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda kalem tutmaya ilişkin görsellere ve açıklamalara yer verilmiştir (Ek 4).

Yeni programdaki değişiklikleri incelediğimizde 2019 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre daha kapsamlı ancak birkaç radikal değişiklik dışında birbirine benzeyen programlar olduğu yorumu yapılabilir. Program, öğrencilerin dil becerileriyle beraber sosyal, duygusal ve entelektüel gelişimlerine de katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Kazanımlar, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel dil becerilerinin yanında öğrenciye saymak-okumak, yazmak-çizmek, bulmak-seçmek, belirlemek-işaret etmek, karşılaştırma, özetleme, çıkarım yapma, gözleme dayalı tahmin etme, yapılandırma, sentezleme, karar verme gibi kavramsal becerilerin kazandırılmasına da odaklanmaktadır.

Sınıf öğretmenleri, ilkokuma yazma öğretim programlarının başarılı bir şekilde uygulanmasında kritik bir role sahiptir. Öğretmenlerin programın gereksinimlerine ve değişen eğitim anlayışına nasıl adapte oldukları, öğrencilerin bu değişikliklerden ne ölçüde faydalanacağını belirleyecektir. Öğretmenlerin görüşleri, programın uygulanabilirliği, sınıf içindeki öğretim stratejilerinin etkinliği ve öğrencilerin bu süreçteki başarıları hakkında değerli bilgiler sunmaktadır (Demirtaş, 2021).

Maarif Modelinin milli ve manevi değerleri ön plana çıkaran yapısı sınıf öğretmenleri için büyük bir öneme sahiptir. Sınıf öğretmenleri bu süreçte hem milli ve manevi değerlerin hem de değer öğretiminin öncülüğünü yapmıştır. Bu değerlerin ilkokul çağında temellerinin atılıyor olması sınıf öğretmenlerinin maarif modeliyle olan ilişkisini güçlendirmektedir. Programın esnek ve öğrenci merkezli yapısı da sınıf öğretmenlerinin bireysel öğrenmelere ve buna uygun öğretim yöntemlerine yoğunlaşmasını, eğitimin kalitesinin artırmasını sağlamaktadır (MEB, 2024a, s. 30). Bu yönüyle yapılan araştırmada 2024 yılı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokuma Yazma Öğretim Programında yapılan değişikliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programında ilkokuma yazma öğretimi üzerine yapılan değişikliklerin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırmada bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programında;

1. Harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygunluğuna ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. Harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

3. “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamaya ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
4. Harf gruplarında yapılan değişikliklerin daha fazla cümle oluşturmaya imkan sağlamasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
5. İyileştirmeye dönük yapılan değişikliklerin yeterliliğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin İlkokuma-Yazma Öğretim Programında yapılan değişikliklere yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesine çalışılan bu çalışma, betimsel bir araştırmadır. Betimsel model, var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2009).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı farklı ilkokullarda 1.sınıf öğrencilerine eğitim-öğretim veren ve kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile seçilen 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu yöntem, yaptığımız araştırmanın amacına uygun olarak mevzunun derinlemesine incelenmesine imkân tanır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014, s.103).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, sınıf öğretmenlerinin yanıtladığı yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak, beş maddeden oluşan bu form araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Formun oluşturulma sürecinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda görev yapan iki başöğretmen ile bir eğitim fakültesi sınıf eğitimi ana bilim dalı öğretim üyesi (doçent) sürece katkı sağlamıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi için içerik analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Görüşme formundaki her soruya verilen yanıtlar kodlanmış, bu kodlar üst kategoriler altında gruplandırılarak temalara ayrılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Ayrıca, verilerin analizinde istatistiksel olarak yüzde değerlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin İlkokuma Yazma Öğretim Programında yapılan değişikliklere yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda yer almaktadır. Bu veriler çözümlenerek tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 1: Harf Gruplarında Yapılan Değişikliklere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Soru 1: Harf gruplarında yapılan değişiklikler sizce uygun mudur? Neden	Evet(%67)	Daha çok kelime üretilebilmektedir.(%70)
		Öğrencinin gelişim düzeyine uygundur.(%20)
		Öğrenci ilk harf gruplarını daha kolay öğrenebilmektedir.(%10)
	Hayır(%33)	Anlamli üretilebilen kelime sayısı sınırlıdır.(%40)
		Programda yapılan değişikliklerin nedenleri belirtilmemiştir.(%40)
		Öğrenciler yan yana gelen iki sessiz harfi anlamakta zorlanmaktadır.(%30)

Tablo 1’e göre harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %67 iken, harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin oranı %33’tür. Harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olduğunu düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %70’i daha çok kelime üretilebilmesi, %20’si öğrencinin gelişim düzeyi için uygun olması, %10’u öğrencilerin başlangıçtaki harf gruplarını daha kolay öğrenebilmesi yönünde görüş belirtmiştir.

Harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin %40’ı gerekçe olarak anlamli üretilebilen kelime sayısının sınırlı olması, %40’ı programda yapılan değişikliklerin nedenlerinin belirtilmemesi, %30’u öğrencilerin yan yana gelen iki sessiz harfi anlamakta zorlanması yönünde görüş belirtmiştir.

Tablo 2: Harflerin Yazılış Şekillerinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Soru 2: Harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişiklikler sizce uygun mudur? Neden?	Evet (%13)	Öğrenciler daha iyi odaklanmaktadır. (%50)
		Öğrencilerin gelişim düzeyleri için daha uygundur. (%25)
		Daha statik hareketler sayesinde öğrencilerin kafası karışmamaktadır (%25).
	Hayır (%87)	Harflerin yazımında öğrenciler zorlanmaktadır. (%38)
		Öğrenciler daha yavaş yazmaktadır. (%24)
		Öğrenciler standartlarına uygun harf üretmekte zorlanmaktadır. (%24)
		Harflerin yazım şekilleri pratik değildir. (%14)

Tablo 2'ye göre harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %13 iken, harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin oranı %87'dir. Harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olduğunu düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %50'si öğrencilerin daha iyi odaklanabilmesi, %25'i öğrencilerin gelişim düzeylerine daha uygun olması, geriye kalan %25'i ise öğrencilerin daha statik hareketler sayesinde kafalarının karışmaması yönünde görüş belirtmiştir.

Harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin %38'i harflerin yazımında öğrencilerin zorlanması, %24'ü öğrencilerin daha yavaş yazması, %24'ü öğrencilerin standartlarına uygun harf üretmekte zorlanması, geriye kalan %14'ü ise harflerin yazılış şekillerinin pratik olmaması yönünde görüş belirtmiştir.

Tablo 3: İlkokuma Yazma Öğretimine “e” Sesi Yerine “a” Sesiyle Başlanmasına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Soru 3: İlkokuma yazma öğretimine “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajı var mıdır? Neden?	Evet (%50)	“a” sesini öğrenciler daha kolay yazmaktadır. (%40)
		Alfabenin ilk sesiyle başlamak daha uygundur. (%26)
		“a” sesi daha fazla kelime üretilebilmektedir. (%20)
		“a” sesi ile daha fazla hece üretilebilmektedir. (%7)
	Hayır (%50)	Oluşturulan kelimeleri öğrenciler bilmektedir. (%7)
		“e” sesinden farklı olarak bir avantaj getirmemektedir. (%66)
		“e” sesiyle üretilebilen kelime sayısı daha fazladır. (%20)
		Ses öğretimine “ı” veya “i” sesini başlanmalıdır. (%7)
		“a” sesiyle başlandığında anlamsız heceler ortaya çıkmaktadır. (%7)

Tablo 3'e göre ilkokuma yazma öğretimine “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajı olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %50 iken, “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajı olmadığını düşünen öğretmenlerin de oranı %50'dir. İlkokuma yazma öğretimine “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajlı olduğunu düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %40'ı öğrencilerin “a” sesini daha kolay yazması, %26'sı alfabenin ilk sesiyle başlamanın daha uygun olması %20'si “a” sesiyle daha fazla kelime üretilebilmesi, %7'si “a” sesi ile daha fazla hece üretilebilmesi, %7'si oluşturulan kelimeleri öğrencilerin bilmesi yönünde görüş belirtmiştir.

İlkokuma yazma öğretimine “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajı olmadığını düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %66'sı “e” sesinden farklı olarak bir avantaj getirmemesi, %20'si “e” sesiyle üretilebilen kelime sayısının daha fazla olması, %7'si ses öğretimine “ı” veya “i” sesiyle başlanması, geriye kalan %7'si ise “a” harfiyle başlandığında anlamsız heceler ortaya çıkması yönünde görüş belirtmiştir.

Tablo 4: Harf Gruplarında Yapılan Değişikliklerin Oluşturulan Cümle Sayısına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Soru 4: Harf gruplarında yapılan değişiklikler daha fazla cümle oluşturmaya imkan sağlamakta mıdır? Neden?	Evet (%73)	Daha fazla cümle oluşturulmaktadır. (%46)
		Oluşturulabilen kelime sayısı cümle sayısını da artırmaktadır. (%36)
		Daha fazla anlamlı cümleler kurulabilmektedir. (%18)
	Hayır (%27)	Yapılan değişikliğin eskisinden farklı bir yanı bulunmamaktadır. (%63)
		Oluşturulabilen anlamlı cümle sayısı daha azdır. (%25)
		Oluşturulabilen cümle ve kelimelerin öğretimi daha zordur. (%12)

Tablo 4'e göre harf gruplarında yapılan değişikliklerin oluşturulan cümle sayısını arttırdığını düşünen öğretmenlerin oranı %73 iken, harf gruplarında yapılan değişikliklerin oluşturulabilen cümle sayısına olumlu bir etkisi olmadığını düşünen öğretmenlerin oranı %27'dir. Harf gruplarında yapılan değişikliklerin daha fazla cümle oluşturduğunu düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %46'sı daha fazla ve güncel cümle oluşturulabilmesi, %36'sı oluşturulabilen kelime sayısının artmasının cümle sayısını da artırması ve geriye kalan %18'i de daha anlamlı cümleler kurulabilmesi yönünde görüş belirtmiştir.

Harf gruplarında yapılan değişikliklerin oluşturulabilen cümle sayısına olumlu bir etkisi olmadığını düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %63'ü anlamlı bir farklılık bulunmaması, %25'i oluşturulabilen anlamlı cümle sayısının daha az olması, %12'si oluşturulabilen cümle ve kelimelerin öğretiminin daha zor olması yönünde görüş belirtmiştir.

Tablo 5: İyileştirmeye Yönelik Programda Yapılan Değişikliklerin Yeterliliğine Dair Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Soru 5: İyileştirmek için programda yapılan değişiklikler yeterli midir? Neden?	Evet (%17)	Gerekli geliştirmeler programda uygulanmıştır. (%80)
		Program için hazırlanan kitaplar çok başarılıdır. (%20)
	Hayır (%83)	Gerekli iyileştirmelerle program revize edilmelidir. (%48)
		Harflerin yazımındaki değişiklikler yazmayı olumsuz etkilemektedir. (%24)
		Karıştırılan harflerin (-b, -d) öğretimi daha aralıklı olmalıdır. (%16)
		Eski programa dönülmelidir. (%12)

Tablo 5'e göre iyileştirmeye için programda yapılan değişikliklerin yeterli olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %17 iken, iyileştirmek için programda yapılan değişikliklerin yeterli olmadığını düşünen öğretmenlerin oranı %83'tür. İyileştirmek için programda yapılan değişikliklerin yeterli olduğunu düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %80'i gerekli iyileştirmelerin programda uygulanması, %20'si ise program için hazırlanan kitapların başarılı olması yönünde görüş belirtmiştir.

İyileştirmek için programda yapılan değişikliklerin yeterli olmadığını düşünen öğretmenler bu duruma gerekçe olarak %48'i gerekli iyileştirmelerle programın revize edilmesi, %24'ü harflerin yazımındaki değişikliklerin yazmayı olumsuz etkilemesi, %16'sı karıştırılan harflerin (-b, -d) öğretiminin daha aralıklı olması, %12'si eski programa dönülmesi yönünde görüş belirtmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

- ✓ Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %67'si harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olduğunu belirtmişlerdir. Buna en önemli gerekçe olarak daha çok kelime üretilebilmesini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %33'ü ise harf gruplarında yapılan değişikliklerin uygun olmadığını belirtmişlerdir. En önemli gerekçeler olarak da anlamlı üretilebilen kelime sayısının sınırlı olduğu ve programda yapılan değişikliklerin nedenlerinin belirtilmemiş olması yönündedir.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin %87'si harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin uygun olmadığını belirtmişlerdir. Buna önemli gerekçeler olarak harflerin yazımında öğrencilerin harflerin yazımında zorlanmakta olması ve öğrencilerin daha yavaş yazması yönünde görüş belirtmişlerdir.
- ✓ Sınıf öğretmenleri "İlkokuma yazma öğretimine "e" sesi yerine "a" sesiyle başlamanın avantajları var mıdır?" sorusunda yarısı (%50) evet, yarısı (%50) hayır cevabını vermişlerdir. İlkokuma yazma öğretimine "a" sesiyle başlamanın avantajlı olduğunu düşünen öğretmenler en önemli gerekçe olarak "a" sesini

öğrencilerin daha kolay yazmasına bağlamaktadır. İlkokuma yazma öğretimine “e” sesi yerine “a” sesiyle başlamanın avantajı olmadığını düşünen öğretmenler ise bu duruma en önemli gerekçe olarak “e” sesinden farklı bir avantaj getirmediği yönünde görüş belirtmişlerdir.

- ✓ Sınıf öğretmenlerinin %73’ü harf gruplarında yapılan değişikliklerin daha fazla cümle oluşturmaya imkan sağladığını ifade etmişlerdir.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin %83’ü programda yapılan değişikliklerin yeterli olmadığı yönünde görüş belirtmiştir.

Bunlara önemli gerekçe olarak, programın gerekli iyileştirmelerle revize edilmesi gerektiği ve harflerin yazımındaki değişikliklerin yazmayı olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenler yapılan bazı değişikliklerde pilot çalışmaların yapılması ve bunlarla ilgili veri sunulması konusunda programın eksikliğini ifade etmişlerdir. Bu sonuç Baz’ın (2024) yaptığı araştırmaya göre pilot çalışmaların yapılmaması ve öğretmenlerin programı uygulamaya hazırlık sürecinin yetersiz olması sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmenler harf gruplarında yapılan değişikliklerin gerekçelerinin verilmemesi konusunda programın eksikliğini dile getirmişlerdir. Bu sonuç Yurdakal’ın (2024) yaptığı araştırmaya göre harf gruplarının değişim gerekçelerinin olmaması sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde; yeni harf gruplarının daha çok kelime türetmeye yardımcı olduğu, harflerin yazılış şekillerinde yapılan değişikliklerin öğrencilerin yazımını zorlaştırdığı, harf grubunda yapılan değişikliklerin daha fazla cümle oluşturmaya imkan sağladığı ve programın gerekli iyileştirmelerle revize edilmesi gerektiği saptanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar dikkate alındığında şu önerilerde bulunulabilir:

- ✓ Harflerin yazılış şekilleri öğrencilerin yazımın niteliğini artıracak şekilde revize edilmeli ve uygulamada daha kolay hale getirilmelidir.
- ✓ Program sınıf öğretmenlerinden alınacak dönütler sonucunda revize edilmelidir.

KAYNAKÇA

Baş, Ö. (2006). *Ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazıyla okuma yazma öğretiminde alternatif harf sıralaması*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Eğitim Fakültesi Bildiri Kitabı (Cilt 1, ss. 215–224). Kök Yayıncılık.

Baz, B. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin sınıf öğretmenlerinin görüşleri bağlamında incelenmesi. *Eğitim Felsefesi ve Sosyolojisi Dergisi*, 5(2), 106–123. <https://doi.org/10.29329/jeps.2024.1105.2>

Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlkokuma ve yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Brooks, J. G., ve Brooks, M. J. (1999). *In search of understanding: The case for constructivist classrooms*. ASCD.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çelenk, S. (2002). İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 1(2), 40–47.

Demirtaş, H. (2021). Sınıf öğretmenlerinin eğitim programı değişikliklerine yönelik görüşleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 46(210), 123–138. <https://doi.org/10.15390/EB.2021.1021>

Ferah, A. (2001). *Her yönüyle Türkçe ilkokuma-yazma*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Harris, A. J., & Sipay, E. R. (1990). *How to increase reading ability: A guide to developmental and remedial methods*. USA: Longman.

Heilman, A. (1972). *Principles and practices of teaching reading*. Charles Merrill Publishing.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2018b). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *İlkokuma yazma öğretim programı (2019)*.

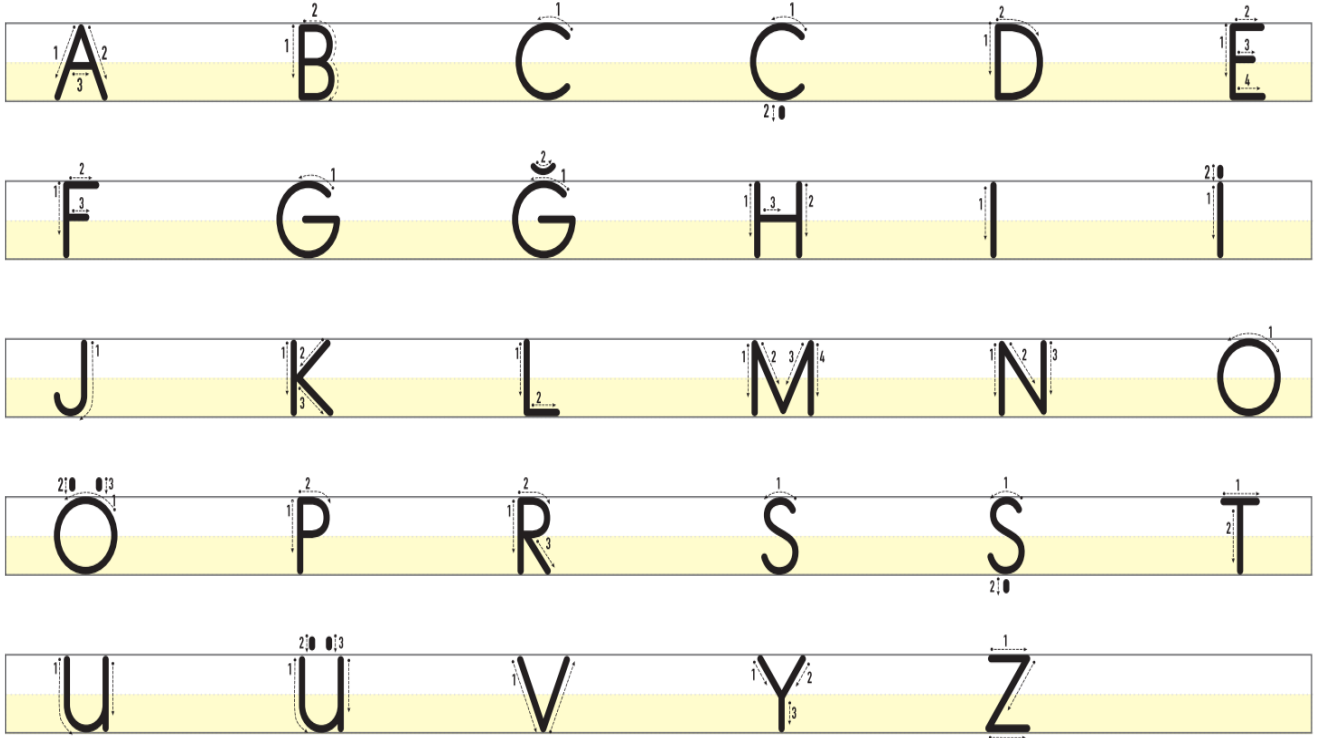
Millî Eğitim Bakanlığı. (2024a). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/genel-bakis>

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024b). *İlkokul Türkçe dersi öğretim programı (1, 2, 3 ve 4. sınıflar)*. <https://gorusoneri.meb.gov.tr>

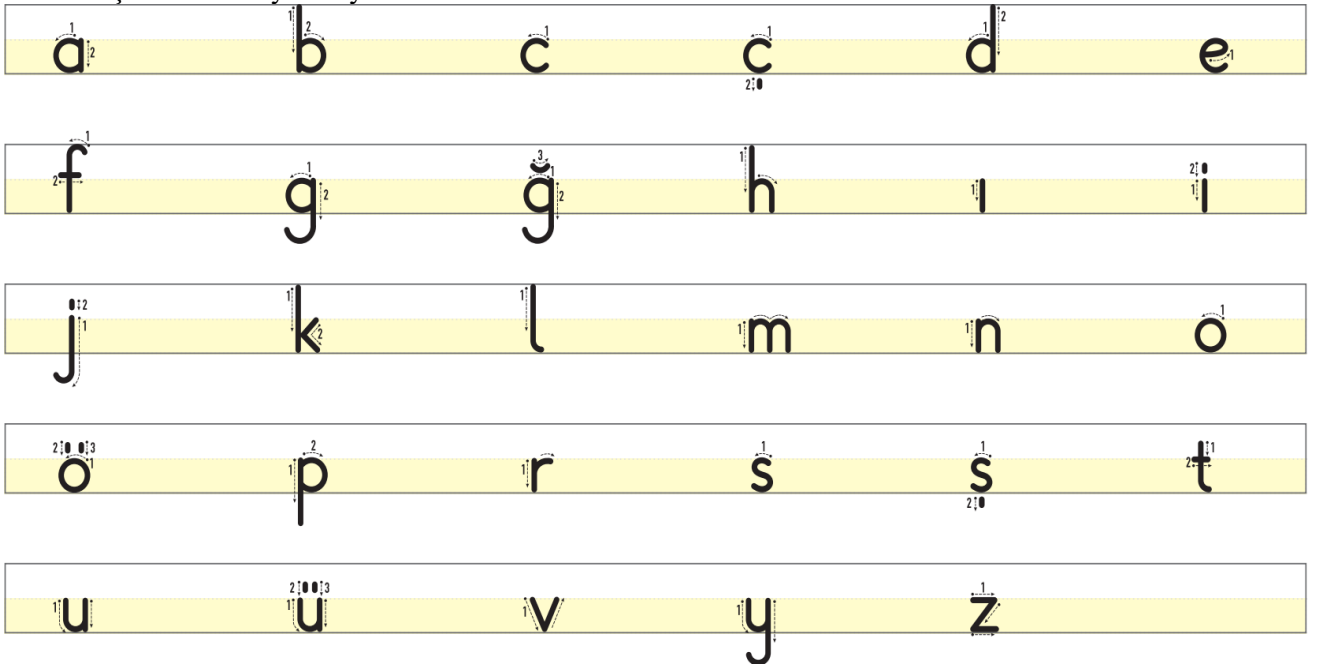
Yılmaz, M. (2014). Okuma eğitimi. M. Yılmaz (Ed.), *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi* (s. 78). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Yılmaz, M. (2019). *Okuma güçlüğü ve tedavisi*. Ankara: Gece Akademi.

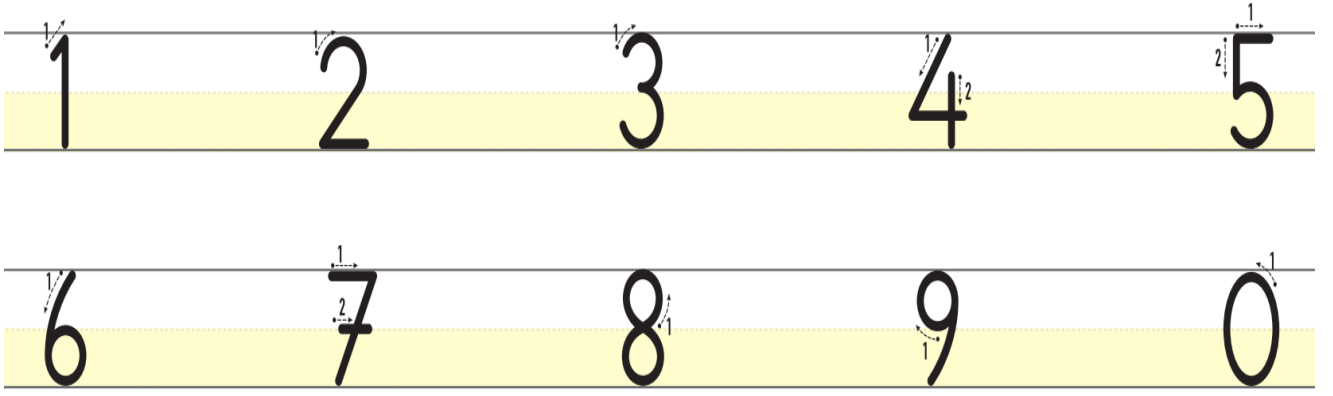
Yurdakal, İ. H. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 ilkokul Türkçe dersi öğretim programının (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) incelenmesi. *Temel Eğitim Dergisi*, 24, 76–88. <https://doi.org/10.52105/temelegitim>

EKLER**Ek 1. Büyük harflerin yazım yönleri**

(MEB, 2024a)

Ek 2. Küçük harflerin yazım yönleri

(MEB, 2024a)

Ek 3. Rakamların formu

(MEB, 2024a)